

Μάθημα 1

Είμαστε οι φύλακες!

Εμείς αποφασίζουμε τι θέλουμε να διαβάσουμε

Ο πίνακας συνοψίζει τις πληροφορίες που χρειάζεται ο/η εκπαιδευτικός ώστε να σχεδιάσει και να διδάξει το μάθημα.

Η **άσκηση στις ικανότητες** αφορά άμεσα την EDC/HRE.

Οι **μαθησιακός στόχος** υποδεικνύει όσα γνωρίζουν και κατανοούν οι μαθητές.

Οι **δραστηριότητες για τους μαθητές**, με τη **μέθοδο**, συγκροτούν το βασικό στοιχείο της διαδικασίας μάθησης.

Ο πίνακας για επιλογή **υλικού** υποστηρίζει την προετοιμασία του μαθήματος.

Ο **προσδιορισμός του διαθέσιμου χρόνου** δίνει ένα αδρό περίγραμμα για τη διαχείριση του χρόνου.

Άσκηση ικανοτήτων	Επιλέγοντας την πληροφορία για λογαριασμό τους, οι μαθητές συνειδητοποιούν τις προτιμήσεις τους για συγκεκριμένα μέσα και μηνύματα.
Μαθησιακός στόχος	Τόσο οι παραγωγοί όσο και οι χρήστες των μέσων λειτουργούν στη βάση της επιλογής της πληροφορίας. Τα μέσα οικοδομούν την εικόνα μας για τον κόσμο. Έχουν τη δύναμη να αποφασίσουν για το περιεχόμενο της πληροφόρησής μας (φύλαξη, διαμόρφωση της ατζέντας). Παράλληλα όμως, εμείς, οι χρήστες των μέσων, επιλέγουμε για δικό μας λογαριασμό. Επιλέγουμε να απορρίψουμε συγκεκριμένα μέσα και επίσης επιλέγουμε σε ποια μηνύματα θα δώσουμε την προσοχή μας.
Δραστηριότητες για τους μαθητές	Οι μαθητές συζητούν για την προτίμησή τους σε μια συγκεκριμένη εφημερίδα.
Πηγές και υλικό	Πρωτοσέλιδα δύο διαφορετικών εφημερίδων της ίδιας μέρας. Σε μεγάλες τάξεις θα χρειαστούν δύο ή τρία αντίτυπα των πρωτοσέλιδων. Φυλλάδιο για τους μαθητές 9.1 – 9.3, χαρτί σεμιναρίου, μαρκαδόροι, ψαλίδια και κόλλα. Συλλογή θεμάτων από εφημερίδες.
Μέθοδος	Παρουσιάσεις σε ολομέλεια και συζήτηση. Εισήγηση. Ομαδική εργασία.
Προσδιορισμός διαθέσιμου χρόνου	Φάση 1: Ο/η εκπαιδευτικός εισηγείται την έννοια της φύλαξης. (25 λεπτά) Φάση 2: Οι μαθητές σχεδιάζουν την εφημερίδα τοίχου της ομάδας τους. (15 λεπτά)

Επιπρόσθετες πληροφορίες

Οι μαθητές, ως χρήστες, και λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στα μέσα, επιλέγουν κάποιο και απορρίπτουν κάποιο άλλο. Με αυτές τις επιλογές, οι μαθητές δρουν επιλέγοντας πληροφορίες για δικό τους λογαριασμό και το αντίλαμβάνονται.

Αλλάζοντας την προοπτική, οι μαθητές συνειδητοποιούν ότι και οι συντάκτες έχουν καθορίσει προτεραιότητες και κάνουν επιλογές. Ποιες επιλογές και για ποιους λόγους; Έχοντας αυτό το ερώτημα κατά νου, οι μαθητές θα ξεκινήσουν το project τους. Θα βρουν την απάντηση κάνοντας παρόμοιες επιλογές – κατανοώντας τα μέσα με τα οποία παράγονται μέσα. Αρχίζουν τη βασική δραστηριότητα της ενότητας αυτής.

Η εισήγηση του/της εκπαιδευτικού σχετίζεται με τη διαδικασία κονστρουκτιβιστικής μάθησης των μαθητών. Ο/η εκπαιδευτικός εισηγείται την έννοια της φύλαξης, αφότου οι μαθητές έχουν δει τις αποδείξεις. Άλλού, οι μαθητές εφαρμόζουν τη νέα έννοια στο project τους, καθώς τους παρέχει τα βασικά ερωτήματα της δραστηριότητάς τους.

Περιγραφή του μαθήματος

Προετοιμασία του μαθήματος

Τρεις εβδομάδες πριν την έναρξη της ενότητας, ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να συλλέξουν έντυπα μέσα: εφημερίδες, περιοδικά, διαφημιστικά φυλλάδια, κ.λπ. Είναι απαραίτητο να συλλέξουν και φωτογραφίες. Οι μαθητές πρέπει να φέρουν το υλικό αυτό στην τάξη στο πρώτο μάθημα της ενότητας.

Ανάλογα με τον διαθέσιμο χώρο, το υλικό τοποθετείται στα θρανία της τάξης. Οι μαθητές θα το χρησιμοποιήσουν όταν θα παράξουν την εφημερίδα τοίχου, στα μαθήματα 2 και 3.

Και ο/η εκπαιδευτικός συλλέγει εφημερίδες και περιοδικά. Προετοιμάζοντας το πρώτο μάθημα, ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει από το υλικό ζεύγη πρωτοσέλιδων από διαφορετικές εφημερίδες. Τα πρωτοσέλιδα με τα οποία θα εργαστεί κάθε ομάδα θα πρέπει να είναι της ίδιας ημέρας, ώστε να είναι δυνατή η σύγκρισή τους, αλλά και η σύγκριση των αποτελεσμάτων στην ολομέλεια. Κάθε ομάδα θα πρέπει να πάρει ένα ζευγάρι πρωτοσέλιδων διαφορετικών εφημερίδων. Αν οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα, μπορούν να επιλέξουν και ξενόγλωσσες εφημερίδες.

Στην ιστοσελίδα www.newseum.org υπάρχουν πρωτοσέλιδα εφημερίδων πολλών Ευρωπαϊκών χωρών σε A4. Αν τις χρησιμοποιήσει ο/η εκπαιδευτικός, θα πρέπει να τις τυπώσει και να τις δώσει στους μαθητές, όχι να τις χρησιμοποιήσει ως διαφάνειες (βλ. παρακάτω βήμα 1.1).

Φάση 1: Ο/η εκπαιδευτικός εισηγείται την έννοια της επιλογής της πληροφορίας

Βήμα 1.1: Οι μαθητές εκδηλώνουν τις προτιμήσεις τους για μια εφημερίδα

Ο/η εκπαιδευτικός τοποθετεί δύο πρωτοσέλιδα διαφορετικών εφημερίδων στον πίνακα, για παράδειγμα μια σοβαρή εφημερίδα και μια κίτρινου τύπου, ή μια τοπική και μια εφημερίδα με πανελλήνια κυκλοφορία, ή εφημερίδες που παρουσιάζουν διαφορετικές πολιτικές απόψεις.

Αν είναι διαθέσιμα παραπάνω από ένα αντίτυπα πρωτοσέλιδων, τοποθετούνται με διάστημα ανάμεσά τους, ώστε να τις βλέπουν όλοι οι μαθητές. Σε μεγάλες τάξεις, με τον τρόπο αυτό εξοικονομείται χρόνος.

Οι μαθητές πλησιάζουν και μελετούν σιωπηλά τα δύο πρωτοσέλιδα.

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να συγκεντρωθούν μπροστά από την εφημερίδα που προτιμούν. Οι μαθητές σχηματίζουν δύο ομάδες, και αν είναι απαραίτητο και μια τρίτη που δεν προτιμά καμία από τις δύο. Οι μαθητές ανταλλάσσουν τις απόψεις τους με συντομία στις ομάδες και αιτιολογούν την επιλογή τους στην ολομέλεια.

Συμμετέχουμε στη δημοκρατία

Ο/η εκπαιδευτικός ακούει και συντονίζει την ανταλλαγή απόψεων, αλλά δε σχολιάζει τα όσα αναφέρουν οι μαθητές για τις επιλογές τους.

Βήμα 1.2: Οδηγία: η βασική έννοια της επιλογής της πληροφορίας

Ο/η εκπαιδευτικός εισηγείται σύντομα την έννοια της επιλογής και του φιλτραρίσματος της πληροφορίας, και τη διπτή σημασία της. Τη συνδέει με το περιεχόμενο των όσων ανέφεραν οι μαθητές στο βήμα 1.1. Όπως μόλις έδειξαν οι μαθητές, συχνά έχουμε ξεκάθαρες προτιμήσεις για μια συγκεκριμένη εφημερίδα. Οι εφημερίδες έχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ τους. Προτιμούμε μια εφημερίδα και απορρίπτουμε μίαν άλλη. Στην καθημερινότητά μας, πολλές φορές, για την πληροφόρησή μας, αντί για εφημερίδες επιλέγουμε να χρησιμοποιήσουμε άλλα μέσα, όπως την τηλεόραση ή το διαδίκτυο. Σ' αυτό το ζήτημα, λειτουργούμε με βάση την επιλογή. Αποφασίζουμε σε ποιο μέσον και σε ποια μηνύματα αυτού του μέσου θα δώσουμε προσοχή. Τα μέσα εξαρτώνται από μας – χωρίς την προσοχή μας, οι προσπάθειές τους πέφτουν στο κενό.

Στο σημείο αυτό, ο/η εκπαιδευτικός αλλάζει την προοπτική του ζητήματος: δεν είναι μόνο οι αναγνώστες που λειτουργούν επιλέγοντας, αλλά και οι συντάκτες των εφημερίδων. Αποφασίζουμε τι θα προσφέρουν στους αναγνώστες ώστε εκείνοι με τη σειρά τους να επιλέξουν από αυτά. Οπότε, εξαρτόμαστε από τα μέσα – λαμβάνουμε τις πληροφορίες που αυτά έχουν επιλέξει.

Φάση 2: Οι μαθητές σχεδιάζουν την εφημερίδα τοίχου της ομάδας τους

Φυλλάδια για τους μαθητές 9.1-9.3.

Βήμα 2.1 Ο/η εκπαιδευτικός δίνει οδηγίες στους μαθητές για τη δραστηριότητα

Οι μαθητές σχηματίζουν ομάδες των τεσσάρων έως έξι, και δημιουργούν ομάδες συντακτών. Στα δύο επόμενα μαθήματα εργάζονται για τη δημιουργία της εφημερίδας τοίχου της ομάδας τους.

Αυτή η δραστηριότητα αντικατοπτρίζει το ρόλο του φύλακα για τους συντάκτες και σχετίζεται με ζητήματα όπως:

- Τι θέματα θα συμπεριλάβουμε;
- Ποιο από τα θέματα θα επιλέξουμε ως βασικό άρθρο, που να προσελκύσει τα βλέμματα;
- Τι θα πρέπει να αφήσουμε έξω, λόγω στενότητας χώρου;

Οι μαθητές θα συνειδητοποιήσουν ότι αυτά τα ζητήματα αναδεικνύουν την εφαρμογή της ελευθερίας του τύπου στην πράξη – απόλαυση της ελευθερίας, αλλά παράλληλα υπευθυνότητα για την επίλυση δύσκολων προβλημάτων.

Ο/η εκπαιδευτικός δίνει εξηγήσεις σε τεχνικά ζητήματα. Οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν μέχρι δύο φύλλα σεμιναρίου. Τα άρθρα πρέπει να είναι χειρόγραφα. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν φωτογραφίες και διαγράμματα από τις εφημερίδες και να τις χρησιμοποιήσουν για να αντλήσουν πληροφορίες. Όμως, ο χρόνος και ο χώρος είναι περιορισμένος. Η εφημερίδα τους θα πρέπει να είναι έτοιμη για ανάρτηση στο τέλος του επόμενου μαθήματος.

Οι μαθητές μετακινούν τα θρανία τους ώστε να εξασφαλίσουν μεγάλη επιφάνεια για να εργαστούν.

Βήμα 2.2 Οι μαθητές αρχίζουν τη δραστηριότητά τους

Σύμφωνα με τις οδηγίες του/της εκπαιδευτικού, οι μαθητές αρχίζουν την ανάγνωση του υλικού τους. Αν υπάρχει χρόνος, προχωρούν στα επόμενα βήματα.